

Słowo od redakcji

Szanowni Państwo, mili Czytelnicy,

niniejszy numer, za 2019 rok, przekazujemy w Wasze ręce na początku września 2020 roku. Oczywiście ogromny wstrząs dla prac redakcyjnych spowodowała pandemia COVID-19, która w połowie marca wymusiła zamknięcie uczelni wyższych oraz przejście na zdalny system edukacji nauki i prac administracyjnych. Spowodowało to, niestety, opóźnienia redakcyjne. Ale już wcześniej, bo w 2019 roku, zastanawialiśmy się, czy nie oddać niniejszego numeru w całości na potrzeby publikacji związanych z III Kongresem Europeistyki, przygotowywanym przez naszą Katedrę Studiów Europejskich na wrzesień 2020 roku. Ponieważ Kongres — również z powodu pandemii — został jednak przesunięty na 28–30 czerwca 2021 roku, postanowiliśmy wydać niniejszy numer w układzie standardowym.

W 2019 roku najważniejszymi wydarzeniami dla UE były oczywiście majowe wybory do Parlamentu Europejskiego, które rozpoczęły kilkumiesięczny okres zmian na kluczowych stanowiskach UE. Dotychczasowy „duopol” największych frakcji (socjalistów i ludowców) został osłabiony; z jednej strony bardzo wzrosło znaczenie liberałów, z drugiej — ugrupowań „tożsamościowych”, wreszcie także „zielonych”, czyli zwolenników ochrony środowiska. I tak nowym przewodniczącym Parlamentu Europejskiego w połowie roku został socjaldemokrata David Sassoli z Włoch, a 1 listopada, po kilkumiesięcznych rokowaniach, w których padły kandydatury M. Webera i F. Timmermansa, przewodniczącą Komisji Europejskiej została — po raz pierwszy — kobieta (a po raz drugi osoba pochodząca z Niemiec) — Ursula von der Leyen, reprezentująca ludowców. Tego dnia swoją kadencję rozpoczął także wysoki przedstawiciel UE do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa — hiszpański socjaldemokrata Josep Borrell. Wreszcie 1 grudnia Charles Michel, Belg reprezentujący liberałów, objął funkcję Przewodniczącego Rady Europejskiej. Tego dnia pracę rozpoczęła skompletowana już przez Ursulę

von der Leyen Komisja Europejska, w której składzie Polak, Janusz Wojciechowski, przedstawiciel ugrupowań „tożsamościowych”, otrzymał jedną z ważniejszych funkcji — komisarza do spraw rolnictwa.

Nowy skład władz UE wiedział, że stoi przed poważnymi wyzwaniem: secesją Wielkiej Brytanii (tak zwany Brexit), konkurencją ze światowymi mocarstwami, reakcją na międzynarodowe kryzysy, polityką migracyjną, ochroną klimatu... Nie wiedział natomiast, że w 2020 roku stanie wobec całkowicie nowego zagrożenia — pandemii COVID-19.

Oddając w Państwa ręce kolejny numer „Rocznika Europeistycznego”, prezentujemy do lektury artykuły dotyczące rozmaitych kwestii. Profesor Zdzisław Puślecki analizuje sposób realizowania „gospodarki opartej na wiedzy” w ciągu ostatnich kilku lat w ramach programu „Europa 2020” (*The regional perspective of knowledge-based economy and Europe 2020*). Doktor habilitowany Arkadiusz Barut prezentuje kształtowanie się koncepcji praw człowieka w europejskim kręgu kulturowym (*Od prawa naturalnego do praw człowieka. Ewolucja idei praw naturalnych w europejskiej myśli prawnopolitycznej*). Doktor Raul Kosta bada wskazany już problem Unii Europejskiej — prowadzoną od połowy 2016 roku, a zakończoną w styczniu 2020 roku secesję Wielkiej Brytanii (*Wielka Brytania a Unia Europejska. Przyczyny i skutki braku porozumienia*). Doktor Ewa Groszewska przedstawia ewolucję współczesnych koncepcji spędzania wolnego czasu przez Europejczyków (*Turystyka alternatywna i odpowiedzialna: między konsumpcją a ideą*). Wojciech Wereszko przybliży zasady działania Parlamentu Europejskiego, a w szczególności kwestie reprezentowania na jego forum rozmaitych grup mniejszościowych (*Parlament Europejski jako rzecznik mniejszości narodowych i etnicznych w Unii Europejskiej*). Michał Biela charakteryzuje finansowanie społecznościowe i wskazuje jego efektywność w osiąganiu celów politycznych (*Polityczny crowdfunding — innowacyjna forma wspierania kampanii politycznych i inicjatyw społecznych*). Wreszcie Tomasz Knecht opisuje zasady funkcjonowania partnerstwa między samorządami miejskimi z różnych państw UE w ostatnim okresie (*Idea miast partnerskich wobec wybranych uchwał samorządowych w Polsce w latach 2019–2020*).

Numer zamykamy recenzją — doktor habilitowana Joanna Dyduch z UJ dokonuje krytycznej analizy książki Rafała Juchnowskiego *Miejsce geopolityki w polskiej myśli politycznej XIX i XX wieku*.

Życzymy miłej lektury!

Zespół redakcyjny „Rocznika Europeistycznego”
dr hab. Paweł Turczyński, prof. UW, Redaktor Naczelny